

Sămănătorul

Redactor responsabil:
Dr. Enea Popa

Redacția: Piața Regele Ferdinand 55
Administrația: Piața Regele Ferdinand 56

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 120 Lei
Pe jumătate an 60 Lei
Pe trei luni 30 Lei

Iubiți alegători!

Să fie sfânt prilej de sărbătoare ziua alegerilor.

A încetat vitregia urgiei, s'au prăbușit izvodirile ticăloșiei și vedeți pentru întâia dată domnind deplină libertate în alegeri.

Din sfîntenia adevăratei libertăți va trebui să ia ființă dreapta voință a neamului nostru și avem desăvârșita încredințare, că poporul nostru va fi cu neclintită alipire alături de partidul național-țărănesc.

Veniți cu toții la urnele de votare, să dați dovadă de vrednicie obștească. Veniți uniți într'un gând și într'o simțire, ca să duceți la dreaptă biruință drapelul partidului național-țărănesc.

Jurământul poporului depus la Alba-Iulia ne fie legământ îndrumător ca să urmăm cuvântul fruntașilor noștri. Să nu se pripășească nici un trădător în rândurile noastre, — iar pe pizmasii și potrivnicii partidului nostru, să-i înfruntăm pretutindeni cu disprețul ce li se cuvine.

Câtă vreme au cărmuit țara liberalii și averescanii le-am văzut isprava nenumăratelor fărădelegi, cari au înjosit neamul în fața streinilor.

Destui au fost zece ani de umilintă.

Înaltă Regență a împlinit cu adâncă înțelepciune dorința poporului nostru și poporul va întări prin alegeri încrederea sa în guvernul mântuirii naționale, condus de marele nostru bărbat de stat Iuliu Maniu.

Să trăiască partidul național-țărănesc.

Votați cu toții semnul ○

Alegeri libere

În cei zece ani de opoziție partidul național-țărănesc a luptat, din toate puterile sale, pentru lecuirea vieții constituționale a țării noastre, a luptat pentru intrarea în legalitate, a luptat pentru desființarea tuturor stărilor excepționale din țară, a luptat pentru alegeri libere.

Ajuns la guvern pe calea cea mai strictă a legii, partidul național-țărănesc a și început să pună în aplicare programul său din opoziție.

Nici n'au trecut bine zece zile de când partidul național-țărănesc a luat în mâinile sale cărmuirea țării, și iată că starea de asediu și cenzura s'au desființat, prin ceea ce s'a făcut cel dintâiu pas spre asigurarea libertății alegerilor. Domnii miniștri de interne, justiție și războiu au luat deja cele mai bune măsuri, ca administrația, judecătorii, armata și jandarmeria să se mărginească, în tot timpul propagandei electorale și în zilele de alegeri, la datoria strictă ce le-o impune legea.

Subt guvernul Maniu tot cetățeanul va putea merge la votare în cea mai deplină libertate. Nu va trebui să sufere asuprirarea neomenească a administrației; nici nu va fi împiedecat de jandarmi să meargă la votare; nici nu va fi dus cu puterea să voteze cu guvernul. Nu se vor fura cărțile de alegători și nu se va face, cu un cuvânt, nici o faptă, care este oprită de lege. Partidul național-țărănesc vrea să fie cel mai bun păzitor al legilor.

Noi știm foarte bine, că întreg poporul este alături de noi în lupta și munca cea mare și grea pentru îndreptarea relelor din țară, pentru stărpirea corupției, pentru înfăptuirea păcii și a bunei înțelegerii atât înlăuntrul țării, cât și cu țările de peste hotarele noastre. Chiar de aceea noi n'avem lipsă să întrebuițăm mijloace silnice pentru a sili pe cetățeni să voteze pe listele partidului nostru. Știm că vor face-o și fără silă, în cea mai mare libertate.

Subt guvernul partidului național-țărănesc alegerile nu vor fi niște zile de jale și destrăbălare,

ci vor fi adevărate zile de sărbătoare, în cari cetățenii acestei țări își vor putea arăta voința după cea mai bună și curată a lor credință. Și aceasta va fi, credem noi, o mare mulțumire sufletească pentru toată lumea.

După atâtea și atâtea alegeri de groază, pătate cu omoruri de oameni și hoții de voturi, vom avea odată și alegeri libere.

Moștenirea

Toată lumea este unită în părerea, că partidul liberal a desorganizat țara românească în chipul cel mai grozav, în cei zece ani de cărmuire. Și toată lumea recunoaște, că liberalii au lăsat o moștenire nepus de grea guvernului dat de partidul național-țărănesc.

Guvernul Maniu, cel dintâiu guvern ieșit din adevărata voință a poporului, va avea să depună, câțiva ani de zile, o muncă uriașă, ca să poată îndrepta tot ce au stricat liberalii și averescanii în timpul cât ei au cărmuit țara. Mult mai ușor ar fi fost pentru partidul național-țărănesc să clădească România din nou, decât să îndrepteze tot ce au stricat liberalii și averescanii. Căci e mult mai ușor să clădești din nou, decât să îndreptezi, să dregi ce au stricat alții.

Partidul național-țărănesc a știut că e grozavă de grea moștenire ce i-o lasă partidul liberal, a știut că țara se află într'o stare îngrozitoare după cărmuirile de până acum, dar cu toate acestea a avut curajul să-și ia răspunderea pe umerii săi, preluând singur cărmuirea țării.

Este sigur, că înjosirile și umilirile la cari liberalii au expus țara în timpul cât ei au cărmuit-o avfi o povară grea, care va apăsa ani îndelungași asupra întregului partid liberal.

Din înjosirile și umilirile în cari liberalii au împins țara trebuie s'o scoată acum partidul național-țărănesc. Partidul național-țărănesc trebuie să vegheze la îndreptarea moravurilor din administrație. Trebuie să lucreze pentru stărpirea corupției, a acelor obiceiuri ticăloase de-a nu putea ajunge nicăeri decât dacă înfunzi din greu cu bani. Trebuie să vegheze la cinstirea și păzirea după cuviință a banului și bunului obștesc, care s'a risipit cu nebulie de către guvernele de până acum. Partidul național-țărănesc are să facă rânduială în agricultura și finanțele țării și în multe alte direcții.

Multă bătaie de cap, multă muncă, multă trudă și frământare a luat asupra sa partidul național-țărănesc prin preluarea cărmuirii acestei țării, pe care cărmuirile de până acum a privit-o ca o moșie a lor.

Toate se vor îndrepta, însă, cu încetul. Toate se vor îndrepta, dacă toți

cetățenii vom da mână de ajutor acestui guvern, ca să-și poată duce la bun sfârșit munca de mântuire a țării. Toate se vor îndrepta, dacă fiecare cetățean își va da seamă de moștenirea grea lăsată pe umerii partidului național-țărănesc de guvernul liberal și dacă fiecare cetățean, conștient de datoria sa, va ajuta din toate puterile sale, ca această moștenire să se ușureze cât mai grabnic. Toate se vor îndrepta, dacă cu răbdare, cu înțelepciune, din tot sufletul și su toată inima vom sta în ajutorul guvernului Maniu, ca acest guvern să poată cărmui ani îndelungași țara românească, căci numai în mai mulți ani guvernul Maniu își va putea duce la îndeplinire programul său mântuitor pentru țară, mântuitor și folositor pentru întreg poporul nostru, pentru toți locuitorii acestei țări.

Deja din primele zile de cărmuire guvernul Maniu a făcut multe lucruri bune și folositoare pentru țară, și multe altele sunt pe cale să se facă. Dacă cu toții vom da mână de ajutor guvernului Maniu, guvernului neamului, atunci vom vedea cum, zi de zi, stările rele de azi se vor îndrepta tot înspre mai bine și, la urmă, vom putea spune cu sufletul liniștit: da, guvernul Maniu a fost cu mult mai bun, mai priceput și mai vrednic decât toate guvernele câte au cărmuit țara românească până acum, căci guvernul Maniu a cărmuit țara prin popor și pentru popor.

Să fim, deci, cu toții la datorie, la datoria sfântă pentru binele și propășirea țării.

Alegători!

La alegerile din luna Decembrie faceți, cu toții, zid nebiruit în jurul partidului național-țărănesc și votați pe listele cu semnul ○ roata. Votând pe aceste liste, votați pentru binele vostru al tuturor, votați pentru binele țării, votați pentru guvernul care a ajuns la cărma țării din voința voastră, care guvern numai după alegeri va putea începe adevărata muncă de uriaș pentru buna gospodărire a acestei țări, pe care guvernele de până acum au sărăcit-o și desorganizat-o cu desăvârșire.

Guvernul dat de partidul național-țărănesc numai așa-și va putea îndeplini munca grea de ridicare a țării din stările grele în cari au adus-o guvernele liberale de până acum, dacă în alegerile din luna Decembrie alegătorii își vor face datoria cu tot sufletul și din toată inima, votând pretutindeni pe listele cu semnul ○ roata.

Un om supărat

Mare, foarte mare este supărarea dlui profesor Nicolae Iorga, din motivul că nu dănsul, ci dl Iuliu Maniu a fost însărcinat cu formarea noului guvern. În ciuda să cea mare dl profesor Iorga scrie și spune tot felul de lucruri nesocotite și neadevărate despre frunțașii partidului nostru, despre partidul național-țărănesc și chiar despre poporul nostru. Dl Iorga nu vrea să-și aducă aminte câte vorbe de laudă a spus dănsul despre frunțașii partidului național-țărănesc și cât de mult a lăudat dănsul, cândva, poporul nostru.

Nestatornicia dlui Iorga în păreri sale despre oameni și partide, nestatornicia dlui Iorga în prietenie, nestatornicia în greșală și în bine, toate aceste nestatornicii, dovedite cu prisosință prin faptele dănsului de până acum, au contribuit foarte mult la scăderea vazei de care se bucura dl Iorga în ochii noștri.

Ne-a fost dat să-l vedem pe dl Iorga cu și împotriva partidului național-țărănesc, cu și împotriva liberalilor, împotriva averescanilor și cot la cot cu ei, de câteva zile. Vasăzică dl Iorga a fost, pe rând, cu toate partidele și, pe rând, împotriva tuturor.

Mai nou îl auzim pe dl Iorga spunând, că numai desmățul și destrăbălarea poporului a adus pe dl Maniu la putere. Adică, după părerea dlui Iorga, poporul, din voința căruia partidul național-țărănesc a ajuns la cârma țării, este un desmățat și destrăbălat. Și cu toate acestea dl Iorga însuși și oamenii dănsului încă se duc în fața poporului, să-i ceară voturile pentru alegerile care vor avea loc în curând. Cum se potrivește, atunci, vorbele cu faptele dlui profesor Iorga?

Dacă poporul este desmățat și destrăbălat, atunci de ce mai merge dl Iorga în fața lui, spre a-i cere voturile? De ce?

Când oamenii dlui Iorga, cari în aceste alegeri lucrează mână în mână cu averescanii, se vor duce în fața ta, iubite cetățene, întreabă-i cam următoarele: ei bine, domnule, dacă dl Iorga, marele dvoastră șef și apostol, spune că poporul este desmățat și destrăbălat, că desmățul străzii a adus pe Maniu la putere, de ce mai veniți dvoastră pe la noi, să ne cereți voturile? De ce vă coborâți în mijlocul poporului să-i cereți voturile pentru partidul dvoastră? De ce nu așteptați alte vremuri, când veți putea ajunge și dvoastră la putere fără sprijinul alegătorilor, când va veni ceva putere supraomenească să vă așeze în scaunul puterii? De ce veniți în mijlocul nostru, dacă suntem niște desmățați?

Cam aceste întrebări să le pui, iubite cetățean și alegător, oamenilor dlui Iorga și tovarășilor de luptă ai dănsului, când vor merge să-ți ceară voturile.

Iar dacă-ți vor rămânea datori cu răspunsul, atunci spune-le cam următoarele: partidul național-țărănesc este un partid care se sprijinește pe popor, își trage viața din voința poporului, lucrează prin popor și pentru popor, nu disprețuește poporul, — deci noi stăm neclintii în rândurile partidului național-țărănesc, îl ajutăm cu voturile noastre să ajungă biruitor în acest alegeri, știind că în chipul acesta lucrăm pentru binele nostru și al țării întregi. În politică omul nostru nu este dl Iorga, ci marele nostru **Iuliu Maniu**.

Fapte și întâmplări

Decând cu picarea liberalilor dela cârma țării se îngrămădesc pe zi ce trece cunoștințele asupra grozavei risipe de bani, ce au săvârșit-o acești oameni fărăsuflin în vistieria țării.

Jandarmii d-lui Duca

Avea o teamă mare fostul ministru de interne, dl Duca, marele trage-sfori liberal, de partidul național-țărănesc și a făcut bietul de el tot ce i-a stat în putință, ca să asuprească poporul. De teama, că poporul năcăjit de dăni și nedreptăți se va scula împotriva liberalilor, dl fost ministru Duca a prelungit serviciul unora dintre soldați și ținându-i cu de-a sila în armată i-a împrăștiat pe sate ca jandarmi. Rău plătiți — rău îmbrăcați — acești jandarmi-soldați erau chemați să facă paza țării, gata pregătiți să înăbușe cu arma ori-ce mișcare a partidului național-țărănesc.

Acum, după ce partidul nostru a fost chemat la cârmă, dl Iuliu Maniu a dat îndată ordin ca acești soldați-jandarmi să fie trimiși la vatră, căci poporul nostru blând și pacinic își cunoaște datoria lui. Peste

12.000 de jandarmi-soldați, ținând peste anii lor de serviciu în armată, au fost lăsați acasă și prin măsura aceasta înțeleaptă țara își cruță cheltuielile socotite la 200 milioane. Bun și de seamă lucru s'a înfăptuit.

Starea de asediu și curțile marțiale

Câtă vreme erau liberalii și averescanii la stăpânire, se temeau și de umbra lor și pentru aceea au declarat starea de asediu și domnia curților marțiale. Au trebuit să treacă zece ani, ca aceste măsuri, potrivite numai, pentru timpuri turburi să fie desființate. Dl ministru președinte Iuliu Maniu a cerut Regenței ridicarea stării de asediu și încetarea curților marțiale, ceea ce s'a și aprobat prin înalt decret.

Odată cu încetarea stării de asediu ne aflăm cu adevărat în stare de pace și poate vedea și streinătatea, că în țara noastră domnește deplina liniște și buna rânduială. Imprejurarea aceasta va spori cu mult încrederea streinătății și va fi de folos noului guvern cu privire la încheierea împrumutului.

Libertatea presei

Fiecare știe că sub liberali stăpâna foarfeca cenzurei peste gazete și nimeni nu avea dreptul să scrie, decât numai ceea ce era pe placul liberalilor. Încătușarea scrisului prin gazete a înveninat sufletele cinstite și chiar și oamenii, cari nu făceau politică, erau scârbiți de nedeamna purtare a liberalilor.

Alungați dela cârmă — a încetat dela sine și cenzura. Presa a intrat în drepturile ei și poate scrie asupra tuturor lucrurilor ce se petrec în țară. Dl ministru președinte Iuliu Maniu a statornicit prin decret, sancționat de Înalta Regență, deplina libertate a presei. Liberalii și averescanii aveau ce se teme de foi, pentru că nu trecea zi sfințită de Dzeu, fără ca să cetim despre hojiile și fărădelegile lor. Azi vedem un lucru cu totul minunat.

Gazetele aproape toate au început să fie cu părere de tot bună și vestesc din zi în zi înțeleptele fapte ale noului guvern.

Sergenții din București

Între multele îmbunătățiri pe cari le aduce guvernul țării este și descărcarea statului. S'a aflat de pildă la ministerul de

interne, că la poliția capitalei București trag simbricie peste 9000 de sergenți. Citiți bine... nouă mii.

Când a fost tras la răspundere prefectul capitalei, dl Nicolăean, de ce are lipsă chiar de-atât amar de sergenți, acesta a răspuns că slujbă nu fac decât numai 4000 de sergenți, iar ceilalți sunt slugi pe la domăriile liberale și averescane. Așa dară liberalii își băgau servitori la casele lor boierești și îi plăteau din banii statului, scriindu-i în tablourile poliției cași când ar fi fost sergenți.

Dl ministru de interne Vaida-Voivod a făcut îndată rând.

Vorba lui rostită zilele trecute în Cluj, va fi urmată cu tărie. Vor fi scoși din slujbele statului toți ticăloșii și nemernicii, cari trag lefurile statului, fără nici o muncă.

La alegerile din luna Decembrie a. c. semnul partidului național-țărănesc (al guvernului) este roata , adică tot semnul ce l-am avut și la alegerile trecute.

Vești de prin județul Mureș

A luat-o la talpă cântărețul Bărcănescu, pe care liberalii îl făcuseră prefect, ca să-și bată joc de populația prea îndelung răbdătoare. S'a dus fără măcar să dea seamă treburile prefecturii noului nostru prefect. Isprăvile acestui cântărețului încep să se cunoască și vor trebui urmărite cu asprime, ca pentru faptele sale vinovate să-și primească o dreaptă pedeapsă.

Teroarea de pe vremuri

Să ne aducem aminte de volnicia netrebnică cum s'a purtat acest fost prefect liberal. Drumurile închise — jandarmii îndrumați să prigonască oamenii — poliștii gata de arestare. Să nu mai vorbim de zilele din preajma alegerilor, când barbații noștri frunțași și oamenii de încredere au fost prinși și deportați, trebuind să facă zeci de kilometri pe jos. Bravii noștri țărani luptători nu au fost cruțați — și dâșii au fost duși în munți, ca nu cumva să fie cinvea care să poată străjui urnele de votare. Așa, apoi, au putut fura liberalii voturile în toate părțile.

Orașul Reghin a fost împănăt cu poliștii, agenți de siguranță, soldați și jandarmi. Au fost batjocoriți cetățenii orașului și jurului cu nepilduită vrăjmășie. Acum, când putem cerceta lucru-

rile, dăm de urma netrebnicilor acestui fost prefect.

Batjocura orașului Reghin — însuși orașul Reghin a trebuit să o plătească. La un ordin a prefectului, orașul a trebuit să plătească peste o sută de mii pentru cheltuielile avute cu întreținerea poliștilor, agenților de siguranță și jandarmilor.

Conturile de gestiune se află la prefectură și vor trebui revăzute. Cei vinovați să-și primească dreapta pedeapsă.

Uneltele fostului prefect

Îi cunoaștem pe toți netrebnicii cari au sprijinit nelegiuirile. Să nu creadă de pildă căpitanul de jandarmi — că mâna dlui Tancred Constantinescu îl poate apăra. Să iee bine seamă că jandarmii lui nu sunt de aia treabă, ca să-l păzească pe dl Tancred în casa lui și dacă ar îndrăzni acest Tancred să-și arete fața prin satele noastre cinstite, va vedea că poporul nostru știe să se apere de oamenii necinstiți așa după cum se cuvine.

Nu va scăpa nici unul care se va dovedi vinovat și fiecărui slujbaș i se vor cerceta cu amănuntul faptele.

Se va vedea că legea trebuie să o țină și cei mari și că cei cari n'au ținut-o o vor păți.

Primăriile

În foarte multe părți, primarii satelor noastre ajutați de cântărețul prefect se ținau tari față

cu poporul. Toate plângerile, oricât de drepte să fi fost, nu erau luate în socotință.

Puțină răbdare, că se va face rând în toate părțile. Cercetările au început imediat ce a luat în primire prefectura iubitul nostru prefect, dl Dr. Ioan Vescan. Comisiile de investigare merg pretutindeni unde se anunță plângeri drepte. Astfel în comuna Solovăstru a fost comisia județeană și a constatat grave abateri ale primăriei din acel sat. Fapte

asemănătoare ne vin la cunoștință din multe alte sate. Toate vor fi cercetate și pretutindeni se va ține lege cu vinovații și cei netrebniți vor fi delăturați din fruntea satelor.

Prin dreptate vom ajunge încurând la o bună rânduială în treburile județului și noul nostru prefect — care este un fruntaș de toți iubit și cinstit — va străluci cu energie și hotărâre să îndrume gospodăria județului nostru pe calea cea bună.

Versuri

închinat întru memoria rep. GHEORGHE MAIOR, fost învățător în Reghin.

Sub glia rece, ce'n promoroacă alb-argintie stă îmbrăcată
Zace'n liniște de toți deplâns
Dascădul harnic, car' o viață, luptat-a veșnic cu energie
Pe-al luminării teren intins.

Din floarea vieții, fără încetare, stat'a la postu-i ca-un brav oștean,
In timpuri grele, vigelioase, dând piept cu cea ce-i-era alean.
Român El fost'a în orice vreme, iar șovăirea n'o aproba
Pruncilor tineri, în timpul școlăi, El numai statu ăsta le da:
In ori ce vreme scump bătele
Limba și neamul nu le uita,
Vină dușmanii, zică ce-or zice,
Spune-le 'n față: „vreau țara mea”!

Sub glia rece, ce'n promoroacă alb-argintie stă îmbrăcată
Zace'n liniște de toți deplâns —
Dascădul harnic, car' o viață, luptând alături de glorioșii
Eroi ai țării moare ferice, văzînd cu ochii doritu-i vis!
Dormi dar în pace sub glia rece
Bunul nost dască, care te-am iubit.
Dorim, ca somnul să-ți fie dulce:
Dormi dar în pace, dormi fericit!

Fărăgău, 20. XI. 1928.

Theodor A. Bogdan, fost elev.

Drepturile și datoriile poporului

(urmăre din nrul 31)

Astfel este dreptul după esența sa; el este principiul conservator al ființei individuale, legea sa proprie. El poate fi călcat, înfrânt, dar veșnic strigă în potruva silnicirii sale; și, în totalitatea lucrurilor, el nu poate fi nimic, fiindcă totul ar pieri dacă ar fi nimic; întreaga zidire s'ar năruși și s'ar întoarce în haosul din care a ieșit — în neant.

Dar omul nu trăiește singur; Dumnezeu nu l-a menit unei existențe singuratică; el nu se conservă și nu se dezvoltă după firea sa decât în societate, prin unirea cu semenii săi; și unirea indivizilor formează neamul omnesc sau familia universală, la a cărei constituire datori suntem să lucrăm fără încetare, pentru ca numărul relelor, al căror izvor necurat este egoismul, să se înpuțineze de asemenea fără încetare, și pentru ca acela al bunurilor răspîndite de Pronie pe tot lungul drumului nostru pe pământ, să se înmulțească în aceeași proporție.

Priviți pe malurile mării un copac răzleț. Fără putere în potruva vânturilor cari-l apleacă, îi îndoale crengile și 'i le rupe cu cât ele cresc — priviți-l cum se usucă și cum pierе în curând. Nu-i de ajuns ca ploile să-i ude rădăcinile, ci mai trebuie încă să găsească un adăpost și ca ramurile sale, ridicându-se, să se sprijine pe alte ramuri.

Tot așa-i și cu omul pe pământ.

Oricare ar fi obârșia unei întovăririi omenești, fiecare din membrii ei aduce cu sine dreptul său, astfel cum l-am explicat, și-l păstrează în societate în chip nestrămutat; căci dreptul, o rețetă, nu poate nici să se piardă sau

nimicească, nici să se înstrăineze; și totalitatea acestor drepturi egale și aceleași pentru toți, formează dreptul poporului — dreptul social; căci poporul este societate, care nu trăiește decât printr'insul, și n'ar exista nici un singur moment fără dânsul.

Poporul are așa dar ca și individul, dreptul de a trăi, dreptul de a se conserva și de a se dezvolta în libertate. Orice atingere adusă acestui drept este o silnicire, o înfrângere a legilor ziditorului; și cu cât această silnicire este mai adâncă, cu atât relele la cari dă naștere sunt de asemenea mai adânci.

Și acuma, o popor! spune-mi ce-a ajuns dreptul tău în lumea aceasta? Spune-mi ce fu odinioară și ce este încă astăzi sărmana ta viață, împovărată de muncă, împresurată de trudă și de nevoi?

Rob altă dată, șerb apoi vremuri îndelungate, totdeauna împilat, veșnic exploatat — întocmai ca fâniștea ce se cosește și primăvara și vara dându-se apoi și în toamnă unei lacome pășuni sau ca oaia căreia i se ia și lână și fructul și carnea — spune-mi care-i rodul cu care te-ai ales și tu de pe urma dezrobirii tale, numită astfel în batjocură?

Pentru ce te țărăi tu cu atâta durere pe pământul acesta, dat ca moștenire tuturilor oamenilor fără deosebire, și pe cari toți ar trebui să-l străbată ca stăpânitori?

Pentru ce, în mijocul produselor pe cari pământul le dă de la sine și pe cari munca și sudorile tale le înmulțesc, — pentru ce gemi tu prea adeseori în chinurile foamei?

Pentru ce n'ai tu adăpost nici împotriva crivățului iernii, nici împotriva arșitei soarelui din vremea căldurilor năbușitoare?

Pentru ce ție-ți lipsește și straiul ce trebuie să-ți acopere mădularile istovite de muncă, și pânza în care trebuie să-ți le nfășoare când 'ți le aruncă în groapa obștească, unde pentru întâia oară se odihnesc?...

Când ploaia cade din nourii cei deși, ea răcorește și stinge setea celei mai umile plante ascușă într'un ungheraș al vâlcii, ca și a copacului care, pe creasta unui munte, își întinde pe departe crengile-i vâjnoase și 'și ridică vârfurile cu mândrie.

Pentru ce, neliniștit de ziua de față, îngrijorat de cea de mâine, bucuriile familiei se schimbă pentru tine în griji amare? Pentru ce, la masa la care obștescul Părinte voiește să se așeze toți copiii săi, paharul tău nu se umple decât cu lacrimi amare?

Pentru ce, de mic copil supus muncilor trupești, nu culegi și tu, decât cu mare anevoință, câteva raze slabe din lumina care hrănește mintea? Pentru ce Soarele științei nu răsare pe orizontul lumii întunecoasă în care te-au surghiunit?...

Negreșit, viața noastră pe pământ n'ar putea fi scutită de dureri. Trebuie, suferința chiar, ațâțând și îmboldind activitatea noastră, sunt o condiție a propășirii obștești. Fără îndoială iarăși că, egali în drepturi, oamenii nu posedă facultăți egale, nu se nasc toți în împrejurări deopotrivă prielnice dezvoltării lor; și această neegalitate din care rezultă, cu înclinări deosebite, aptitudini particulare deosebitelor funcțiuni ce cuprind existența societății — contribuie la binele obștesc.

Dar acest bine, la care toți trebuie să ia parte, nu-i însuși binele obștesc decât fiindcă-i binele celor mai mulți, binele poporului, și nu a câtorva indivizi, sau a câtorva clase numai.

Să fie în adevăr un om putred de bogat, când toți ceilalți rămân săraci lipșiți, numise-va bogăție obștească?

Apoi, mai pretutindeni, folosința bunurilor ce în chip firesc sunt menite tuturilor a fost partea exclusivă a câtorva numai, cari, ținând poporul sub jugul lor, și uitând față de el simțimintele ce frații dătoresc fraților, 'l-au tratat ca pe dobitoacele pe cari ziua le înhamă în șarabană sau le înjugă la plug, și seara le aruncă o mână de paie în iesle.

Și au putut să-l trateze astfel, au putut să-l țină în robie, și 'n neștiință, și 'n ticăloșie, și în înjosire, fiindcă, stăpâni pe societate și organizând-o după placul lor, în vederea numai a interesului lor propriu, ei au luat poporului mijloacele de a putea apăra pe ai săi, despoindul de drepturile sale politice, oprindu-l de la facerea legilor, la administrarea la o supunere oarbă.

Dintre relele ce sunt în lume, o mare parte vine de acolo; și nici o îndreptare, nici o ușurare nu-i de nădăduit câtă vreme va dăinui încă această nedreaptă silnicire a egalității firești.

(Lamennais) — Cartea Poporului sau Drepturi și Datorii, trad. de Sc. Georgescu.

Știri

Parastas. La 28 Noembrie a. c., împlinindu-se un an dela moartea lui Gheorghe Maior, fost învățător în Reghin, se va face un parastas în Biserica română unită din Reghin.

Serbare. Despărțământul Reghin al „Astrei”, în colaborare cu societatea meseriașilor români

din Reghin, va aranja, la 1 Decembrie a. c., orele 8 seara, în sala mare a hotelului orașănesc din Reghin, o serbare de comemorare a măreței zile de 1 Decembrie 1928.

Dimineața la ora 10 se va face serviciu divin în ambele Biserici române din Reghin. Seara, la ora 6, va avea loc retragerea cu torțe.

Lumea românească din Reghin și jur este rugată cu toată stăruința să binevoiască a lua parte, în număr cât se poate mai mare, atât la serviciul divin din cele două biserici, cât și la serbarea ce va avea loc seara.

La serbarea de seara intrarea este gratuită.

Sașii din Ardeal și partidul social-democrat au hotărât să sprijinească, la alegerile din luna viitoare, partidul național-țărănesc.

DI Ministru Valda la Cluj. În ziua de 21 Noembrie dl ministru de interne Dr. Alexandru Vaida a sosit la Cluj pentru a face unele pregătiri în vederea alegerilor cari vor avea loc în curând. E de însemnat, că dela București până la Cluj dl ministru Vaida n'a călătorit în vagon ministerial, cu mult alai, ci călătoria a făcut-o într'un vagon de clasa I., cu ceilalți călători împreună.

În gara din Cluj dl Ministru Vaida a fost întâmpinat de domniile miniștrii Voicu Nițescu și Sever Dan, de primarul orașului Cluj, dl. Teodor Mihaly, dl general Dănilă Papp, comandantul corpului VI armată, dl Dr. Adam Popa, prefectul județului, și de o mare mulțime de popor, care l-a primit cu multă însuflețire.

Liberalli în județ. În fruntea listei de deputați depusă de partidul liberal din județul Mureș pentru alegerile generale din luna Decembrie, se află dl Tancred Constantinescu, cel pentru reușita căruia s'au făcut alegerile tâlhărești din anul trecut, când o mulțime de bărbați ai partidelor din opoziție au fost arestați și purtați în toate părțile, fiind batjocoriți în chipul cel mai nerușinat. Pentru reușita acestui om o mulțime de judecători și-au pătat conștiința și sufletul cu cele mai mari nelegiuiri. Alegătorii din județ să țin seamă de toate suferințele îndurate de vîna acestui Tancred Constantinescu. Acum, când alegerile vor fi libere, trebuie să-i arătăm tot disprețul nostru. Nici un alegător să nu puie stampila pe lista ce poartă în frunte pe Tancred Constantinescu. În alegerile trecute a fost ales cu ajutorul jandarmeriei, cu ajutorul administrației și al judecătorilor cari au tolerat furturile de voturi, iar de-atunci nici n'a mai dat cu nasul printre alegători, ci s'a lăfăit în bogățiile sale din București.

Serbările unirii. Era vorba, ca la 1 Decembrie a. c. să se facă, la Alba-Iulia, serbări impunătoare în amintirea zilei de 1 Decembrie 1918. Mai nou guvernul a dat un comunicat, conform căruia amintirea măreței zile de 1 Decembrie 1918 se va prăznui, așa după cum se cuvine, numai în ziua de 10 Maiu anul viitor.

Cărți școlare

cu toate cele necesare pentru școli se află în depozit mare la „Librăria Nouă” Reghin.

Când vor avea loc alegerile

Alegerile de deputați vor avea loc în ziua de 12 Decembrie.

Alegerile de senatori în ziua de 15 Decembrie.

Alegerile de senatori ai consiliilor comunale în ziua de 17 Decembrie.

Pentru toate aceste alegeri semnul partidului național-tărănesc este roata.

Alegători!

La alegerile din luna Decembrie votați cu toții pe listele cu semnul roata, căci acestea sunt listele partidului național-tărănesc, ale partidului vostru binefăcător, care a luptat în opoziție pentru biruința dreptății și a legalității, iar la guvern va încerca înlăturarea cât mai desăvârșită a dreptății și va veghea zi și noapte ca cea mai desăvârșită legalitate să stăpânească în România noastră.

Delegația permanentă a orașului Reghin.
No. 5679—1928. 608

Publicație de licitație.

Se aduce la cunoștință celor interesați, că în ziua de 21 Decembrie 1928, ora 9 a. m. în camera No. 12 a primăriei Reghin se va arenda prin licitație orală ghețarie, aflată în Str. Cuză Voda No. 38 în curtea fostei fabrici de bere, proprietatea orașului Reghin, pe un timp de 2 ani și 11 luni, adică dela 1 Ianuarie 1929 până la 30 Noembrie 1932.

Prețul de strigare Lei 4500, vadiu 10%
Condițiunile de licitație se pot vedea la primărie (camera No. 12.)

Din ședința delegației permanente a orașului Reghin, ținută la 21 Nov. 1928.
Primar: Schuller. Secretar: Graffius.

No. 1661—1928 port. 597

Publicație de licitație.

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei No. 3292/1928 și No. G. 5706—1928 a judecătoriei mixte Gheorgheni în favorul reclamantului Szász Andrei reprezentat prin avocat Dr. Ferenczy Balaj pentru încasarea creanței de 3204 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 5 Decembrie 1928 orele 10 a. m. la fața locului în comuna Gheorgheni la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 10 car de fân, 3000 buc. dranițe, 1 păreche latre pentru car de carat, în valoare de Lei 16800. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de încasat, face 3204 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 14 Martie 1928 iar speșele până acum stabilite de 1999 Lei.

Gheorgheni, la 5 Noembrie 1928.

V. Lőrincz, port. delegat.

No. G. 1221-3 exe. 1928. 607

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 9645—1928 al jud. mixtă din Reghin în favorul reclamantului Martin Baruch reprezentat prin avocat Dr. Eugen Wagner pentru încasarea creanței de 1890 Lei și accesori se fixează termen de licitație pe ziua de 29 Noembrie 1928 orele 6 p. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: mai multe obiecte în valoare de 17.800 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 3 Noembrie 1928.

Fülöp Géza, portărel.

No. G. 698/3 exec. 1928. 596

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 4648/1928 a Judecătoriei mixte Reghin în favorul reclamantului Katz și Lebovits reprezentat prin avocat Dr. E. Truția pentru încasarea creanței de 5888 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 5 Decembrie 1928, orele 3 p. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: mobile de casă în valoare de 7900 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 16 Noembrie 1928.

Fülöp Géza, portărel.

No. G. 910-3/1928. 594

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 6568/1928 a judecătoriei mixte Reghin în favorul reclamantului Gliga Dumitru reprezentat prin avocat Dr. Pompei Pitea pentru încasarea creanței de Lei 400 și accesori se fixează termen de licitație pe ziua 26 Noembrie 1928 orele 10^{1/2} a. m. la fața locului în Ibănești unde se vor vinde prin licitație publică: 1 cal și o iapă în valoare de 6000 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 7 Noembrie 1928.

Fülöp Géza portărel.

No. G. 1032-3 exec 1928. 598

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 7170—1928 a judecătoriei mixte Reghin în favorul reclamantului Gutmann Samoilă reprezentat prin avocat Dr. Iuliu Vékony 50.000 Lei și accesori se fixează termen de licitație pe ziua de 5 Decembrie 1928 orele 4 p. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitație publică: mobile în valoare de 18.000 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 12 Noembrie 1928.

Fülöp Géza, portărel.

Publicație.

Crișma comunală din comuna Comori (Kincsesfő) se va da în arândă pe 3 ani în ziua de 2 Decembrie 1928, ora 3 p. m., prin licitație publică. Doritorii pot lua parte prin oferte închise.

Primăria com. Comori.

No. G. 1378-3 exec. 1928. 604

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 8893—1928 a Judecătoriei mixte din Reghin în favorul reclamantului Suceava Ghergheny reprezentat prin avocat Dr. Alexandru Ceușianu pentru încas. creanței de 2630 Lei și accesori se fixează termen de licitație pe ziua de 4 Decembrie 1928 orele 11^{1/2} a. m. la fața locului în Cașva unde se vor vinde prin licitație publică: mașină de imblătit, Ciur, 3 maj de grâu în valoare de 9000 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 16 Noembrie 1928.

Fülöp Géza portărel.

No. G. 912/3—1928. 559

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 6544—1928 a judecătoriei mixte Reghin în favorul reclamantului Gliga Dumitru Văsaricu reprezentat prin avocat Dr. Pompei Pitea pentru încasarea creanței de 2490 Lei și accesori se fixează termen de licitație pe ziua de 26 Noembrie 1928 orele 9^{1/2} a. m. la fața locului în Ibănești unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: cal și iapă în valoare 5000 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 2 Noembrie 1928.

Fülöp Géza, portărel.

No. 1378—1928 port. 603

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel judecătoresc aduc la cunoștință publică, că în baza deciziei No. 1378/1926 a Judecătoriei rurale Tulgheș în favorul reclamantei Soția lui Ilieș Petru reprezentat prin avocatul Dr. Klein Vilhelm pentru încasarea creanței de 2500 Lei și acces., se fixează termen de licitație pe ziua 17 Decembrie 1928 orele 2 p. m. la fața locului în comuna Tulgheș unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: una căruță de doi cai una sanie de doi cai și una păreche de hamuri în valoare de 6000 Lei. În caz de nevoie și subprețul de estimare.

Pretenziunea, care e de încasat, face 2500 Lei capital dobânzile cu 12 procent socotite din ziua de 1 Octombrie 1924, iar speșele până acum stabilite de 1555 Lei.

Tulgheș, la 5 Noembrie 1928.

Iosif Cozma, Exec. delegat.

No. 1588—1928. 599

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică că în baza deciziei No. 1136—1927 și în baza deciziei No. G. 2115/1927 a jud. mixte Gheorgheni în favorul reclamantului Kovács Albert repr. prin avocat Dr. Lázár Schwartz pentru încasarea creanței de 3723 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 3 Decembrie 1928 orele 14 p. m. la fața locului în comuna Ditrău Hodoșa la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 1 casă de lemn acoperită cu scanduri transportabilă în valoare de 10.000 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de încasat, face 3723 lei capital dobânzile cu 14 procent socotite din ziua 1 Aprilie 1926, iar speșele până acum stabilite de 1155 Lei.

Gheorgheni, la 24 Octombrie 1928.

V. Lőrincz, port. delegat.

No. 888-3 exec. 1928. 601

Publicație de licitație.

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 6861 1928 a Judecătoriei mixte Reghin în favorul reclamantului Maroscher Traugott reprezentat prin avocat Dr. Keintzel Eduard pentru încasarea creanței de 4006+4000 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 5 Decembrie 1928, orele 10 a. m. la fața locului în Jabeșița unde se vor vinde prin licitație publică: mai multe obiecte în valoare de 6800 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 13 Noembrie 1928.

Fülöp Géza, portărel.

România. Tribunalul Mureș Secția I.

No. C. I. 3321—1928.

Petiția lui Șuteu Nicolae lui Ioan dom. în comuna Cașva, repr. prin avocatul Dr. Ioan Harșia dom. în Reghin pentru punerea sa sub curatelă.

Dispune.

Ordonă punerea sub curatelă a petiționarului Șuteu Nicolae a lui Jon, din comuna Cașva.

Recearcă secția tutelare a Tribunalului Mureș pentru numirea curatorului.

Ordonă că aceasta Decizie, după ce va rămâne definitivă, să fie publicată prin „Buletinul Justiției“ din Cluj și prin ziarul „Astra“ din Tg.-Mureș să fie apoi comunicată Primăriei Comunei Cașva și afișată la ușa Tribunalului pe Tabla de publicații, și în fie reearecă Judecătoria mixtă din Reghin, ca autoritate de carte fonduară, să noteze punerea sub curatelă a lui Șuteu Nicolae al lui Jon, în cartea fonduară a Comunei Cașva No. 340.

Tg.-Mureș, la 8 Octombrie 1928.

Primpreședinte: ss. Munteanu.

Judecător: ss. Constantin M. Merișor.

Grefier: ss. Csuca.

Pentru conf: Koncz.

No. 1598/1928 port. 606

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publ. că în baza deciziei No. 4422/1928 și No. G. 5199/1928 Jud. mixte din Gheorgheni în favorul reclamantei Prima Cassa de Păstrare din Gheorgheni S. p. A. reprezentat prin avocat Dr. Ferdinand Vámos pentru încasarea creanței de 30.000 Lei și accesori se fixează termen de licitație pe ziua de 1 Decembrie 1928 la orele 16 p. m. la fața locului în comuna Ditrău-Orotva la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 1 car de carat, 1 cal negru, 2 cal murg închis, 1 păreche hamuri, 1 căruță cu ladă, 1 grajd cu sopron de lemn transportabil în valoare de 35.000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare Pretenziunea care e de încasat face 30.000 Lei capital, dobânzile cu 12% socotite din ziua de 25 Aug. 1928, iar speșele până acum stabilite de 5563 Lei — bani.

Gheorgheni, la 24 Octombrie 1928.

V. Lőrincz, port. deleg.

No. 1596—1928 port. 605

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică, că în baza deciziei No. 2296—1928 și No. G. 3658—1928 a judecătoriei mixte din Gheorgheni în favorul reclamantului vād. lui Dr. Tiltcher Ede reprezentat prin avocat Dr. Vámos Ferdinand pentru încasarea creanței de 15.000 Lei și accesori se fixează termen de licitație pe ziua 1 Decembrie 1928 orele 11 a. m. la fața locului în comuna Gheorgheni la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: 1 car de carat, 1 car de economie în valoare de 4500 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de încasat, face 15.000 Lei capital, —0% taxa cambială dobânzile cu 12% socotind din 27 Ian. 1928, iar speșele până acum stabilite de 2919 Lei — bani.

Gheorgheni, la 24 Octombrie 1928.

V. Lőrincz, port. deleg.

No. G. 1345 1928. 600

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 9875 1928 al jud. mixte din Reghin în favorul reclamantului Banca de industrie și Comerț reprezentat prin avocat Dr. Keppich Jozif pentru încasarea creanței de Lei 3000 și accesori se fixează termen de licitație pe ziua de 4 Decembrie 1928 orele 3 p. m. la fața locului în Râpa de sus unde se vor vinde prin licitație publică: 1 car cu osii de lemn și 1 grajd în valoare de 9000 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 3 Noembrie 1928.

Fülöp Géza, portărel.

Foia românească

„Sămănătorul“

citiți-o și abonați-o.